

Walgfreds (S. N. Hansen) udtalte, at det var hans Overbevisning, at Landstinget ifjor vilde være gaaet ind paa det, hvorpaa Ministeren var gaaet ind, da kan jeg maasse give ham Ret i denne Paastand, men dette har da alene sin Grund deri, at Landstinget stode paa, at Ministeren ikke vilde gaa ind paa Noget, som Landstinget umuligt kunde gaa ind paa. Der er en vis Forbindelse tilstede i saa Henseende. Jeg gik ud fra, at Landstinget efter sin hele Stilling ikke vilde kunne gaa ind paa en Ordning, hvoraf Følgen vilde blive den, at de kirkelige Indtægter aldeles forsvandt, saa at der blot bestemtes, hvormegat deraf der aarligt skulde anvendes til kirkelige Diemed, medens det Dvrigt, som ikke blev anvendt her-til, forsvandt, eller ialfald blev stillet saaledes, at det kunde anvendes til ganske andre Formaal end kirkelige; men det er ligesaa sikkert, at ogsaa Landstinget maatte vide, at Ministeren ikke efter sin Opfattelse vilde gaa ind paa en Overenskomst, beregnet paa at gennemføre Loven i Landstinget, naar han frafaldt de Hovedgrundsaetninger eller den hele Basis, hvorpaa Lovforslaget var bygget. Saaledes var Forholdet dengang. Hvorvidt der nu vil kunne komme Noget ud af den fornyede Forhandling af denne Sag, og — jeg vil strax tilføie — af den følgende, der vil komme for, kan jo være overmaade tvivlsomt. Efter de Uttringer, som saaldt fra den ærede næstsidste Taler, er min Tro herpaa bleven endnu mere svækket. Det ærede Medlem er jo nu kommet til den Overbevisning, at Folk i det Hele taget i en ganske overordentlig Grad interessere sig for denne Sag, og at Folket er imod den Afgjorelse, som var nærvædet at blive vedtaget i sidste Samling. Det er jo af den Slags Ting, hvorom der ikke let kan disputeres. Naar man ikke vil holde fast paa den Saetning, at Folkets Anskuelse maa antages at være den, hvormod Rigsdagen i sin Helhed enes, men derimod anser for at være Folkets Anskuelse, hvad den enkelte Rigsdagsmand tror at have erfaret ved sine Møder med større eller mindre og mer eller mindre farvede Kredse omkring i Landet, saa vil de Meningerne om, hvad der er Folkets Anskuelse, blive hoist forskjelligte, og navnlig kunde man med Føie

oplafte det Spørgsmaal, om Folket da ogsaa rigtig har fattet, hvormod Sagen dreiede sig, om det virkelig er dette, som Folket har lagt saa overordentlig Vægt paa, at Ordningen med Hensyn til vore kirkelige Embedsmænd skete paa den ene eller den anden Maade, om de oppebære deres Lønning gennem Dienden eller af Statskassen. Dette er dog Noget, hvormod der har været saa overordentlig stor Strid selv mellem dem, som særlig ere blevene kaldte folkelige Repræsentanter, som maa antages at kjende Folket meget nøie, og hvoraf dog Nogle ere gaaede ud fra, at det er noget meget Usikkert, at de geistlige Embedsmænd blive behandlede ligesom andre Statens Embedsmænd. Den ærede næstsidste Taler udtalte i sit Indledningsforedrag, at det netop er Spørgsmaalet, om Geistligheden i det Hele taget skal behandles som „vore andre Embedsmænd“. Ja, det er netop Tingen, om man ikke tager feil ved at betragte de geistlige Embedsmænd som „vore andre Embedsmænd“. Jeg skal derfor gjentage, hvad jeg i sin Tid gjorde opmærksom paa, at der i selve denne Lov er givet Bestemmelser, hvorefter de geistlige Embedsmænd ere stillede saaledes, at de ifølge Lovens Medfør kunne have den største Behagelighed og Fornøielse af det, hvorfor andre Embedsmænd vilde blive affatte fra deres Embeder, nemlig naar de modtage Gaver for, hvad de have udført. Dette er dog en hoist besynderlig Modsaetning mellem „geistlige“ og „andre Embedsmænd“. Naar en anden Embedsmænd, f. Ex. en Dommer, har afsagt en god Dom, som i høi Grad har behaget en Mand, og denne i sin Glæde derover ved Nytaars Tid giver ham en god Present, saa er dette Noget, som vil komme denne Embedsmænd meget dyrt at staa, men naar en Mand har hørt en særdeles god Prædiken og derfor sender Præsten et godt Offer eller bestige, saa modtages det med Velwillie, og Loven har ikke det Mindste derimod. Dette synes dog at være en Forskjel mellem Geistligheden og „vore andre Embedsmænd“, og der er flere andre Forskjelligheder, som jeg ikke skal berøre, da jeg ikke vil gjentage, hvad jeg udførligt ifjor udtalte, men kun har villet antyde, at det ikke maa opstilles som en Tro-